

<https://printo.it/pediatric-rheumatology/TH/intro>

โรคเส้นเลือดฝอยอักเสบ

ฉบับแปลของ 2016

1. โรคเส้นเลือดฝอยอักเสบ คืออะไร

1.1 อะไรคือโรคเส้นเลือดฝอยอักเสบ?

โรคเส้นเลือดฝอยอักเสบเกิดจากการอักเสบของเส้นเลือดฝอย การอักเสบที่เกิดขึ้นนี้เรียกว่าภาวะเส้นเลือดอักเสบ และมักเกิดบริเวณหลอดเลือดขนาดเล็กบริเวณผิวหนัง, ลำไส้, และไต โดยภาวะอักเสบบริเวณหลอดเลือดทำให้มีเลือดออกในบริเวณผิวหนัง หรือเยื่อ ทำให้เกิดผื่นรูสแดงคล้ายหรือสีม่วง นอกจากนี้อาจมีเลือดออกที่บริเวณลำไส้หรือไต ซึ่งเป็นสาเหตุให้เกิดอาการถ่ายเป็นเลือดหรือปัสสาวะเป็นเลือดได้

1.2 พบได้บ่อยแค่ไหน?

โรคเส้นเลือดฝอยอักเสบ ถึงแม้ไม่ใช่โรคที่พบบ่อยในเด็ก แต่ก็ยังเป็นโรคที่พบบ่อยที่สุดในกลุ่มของโรคเส้นเลือดอักเสบทั้งหมดที่พบในเด็กอายุ 5-15 ปี พบในเด็กชายมากกว่าหญิง (2:1)

โรคนี้ไม่มีเกี่ยวข้องกับเชื้อชาติ หรือการกระจายตัวตามเขตภูมิศาสตร์

ผู้ป่วยส่วนใหญ่ในประเทศยุโรปและประเทศทางแถบซีกโลกเหนือ เกิดขึ้นในฤดูหนาว แต่อย่างไรก็ตามในบางครั้งพบผู้ป่วยในช่วงฤดูใบไม้ร่วงและใบไม้ผลิด้วยเช่นเดียวกัน โรคเส้นเลือดอักเสบพบได้ประมาณ 20 ในประชากรเด็ก 100,000 รายต่อปี

1.3 สาเหตุที่ทำให้เกิดโรคคืออะไร?

ยังไม่ทราบสาเหตุชัดเจนแต่เชื่อว่าการติดเชื้อต่างๆ (เช่น ไวรัส และ แบคทีเรีย) เป็นตัวกระตุ้นให้เกิดโรค และมักพบหลังการติดเชื้อระบบทางเดินหายใจ แต่อย่างไรก็ตาม

โรคเส้นเลือดฝอยอักเสบนี้สามารถเกิดตามหลังจากการใช้ยาบางตัว, แผลงัด, สัมผัสอากาศเย็น, สารเคมี และได้รับสารอาหารบางอย่างที่ทำให้เกิดการแพ้ นอกจากนี้ยังอาจเกิดจากปฏิกิริยาหลังการติดเชื้อ (ระบบภูมิคุ้มกันตอบสนองอย่างรุนแรงมากเกินไป)

พบมีการสะสมของส่วนประกอบของระบบภูมิคุ้มกัน เช่น อิมมูโนโกลบูลินเอ (IgA) ในรอยโรคของโรคเส้นเลือดฝอยอักเสบซึ่งแสดงถึงการตอบสนองที่ผิดปกติของระบบภูมิคุ้มกันที่หลอดเลือดบริเวณผิวหนัง

ข้อต่อ ระบบทางเดินอาหาร ระบบไต ส่วนระบบประสาทหรืออวัยวะพบไม่บ่อยนัก

1.4 โรคนี้ถ่ายทอดทางพันธุกรรมหรือไม่? ติดต่อกันได้หรือไม่? สามารถป้องกันได้หรือไม่?
โรคนี้ไม่ถ่ายทอดทางพันธุกรรม ไม่ใช่โรคติดต่อ และไม่สามารถป้องกันได้

1.5 อาการแสดงที่สำคัญ?

อาการนำที่สำคัญ คือผื่นที่มีลักษณะเฉพาะในผู้ป่วยโรคเส้นเลือดอักเสบ

ผื่นที่เกิดขึ้นในช่วงแรกมักเป็นผื่นนูนแดงเป็นปื้นคล้ายลมพิษ หลังจากนั้นจะค่อยๆ สีคล้ำขึ้นจนเป็นสีม่วง เรียกว่า "palpable purpura" เพราะว่ามีกรวยกดตัวขึ้นของผื่นที่บริเวณผิวหนังจนสามารถสัมผัสได้ ผื่นนูนมักเกิดบริเวณขาทั้งสองข้าง กัน แต่บางครั้งรอยโรคอาจเกิดบริเวณอื่นในร่างกายได้ (แขนทั้งสองข้าง ลำตัว เป็นต้น)

อาการปวดข้อเฉยๆ หรือ อาการปวด และบวมจนขยับได้น้อย (ข้ออักเสบ) โดยทั่วไปมักเกิดบริเวณข้อเข้าข้อเท้า (> 65%) ส่วนข้อมือ ข้อศอกและนิ้วมือพบได้น้อยกว่า

อาการปวดข้อหรือข้ออักเสบมักเกิดร่วมกับอาการบวมและเจ็บของเนื้อเยื่อรอบๆ ข้อ

การบวมของเนื้อเยื่อที่มือและเท้า หน้าผากและอวัยวะ

อาจเกิดได้ในช่วงแรกของการเป็นโรคโดยเฉพาะในเด็กเล็ก

อาการทางข้อเป็นเพียงชั่วคราวและหายได้ภายในเวลาไม่กี่วันจนถึงสัปดาห์

เมื่อเส้นเลือดเกิดการอักเสบ ผู้ป่วยมากกว่า 60% มักมีอาการปวดท้องร่วมด้วย โดยมีลักษณะการปวดคือปวดเป็นๆ หายๆ รอบๆสะดือ

และอาจมีเลือดออกในระบบทางเดินอาหารตั้งแต่ความรุนแรงน้อยจนถึงมากได้

ส่วนลำไส้กลืนกันจนเป็นสาเหตุให้เกิดลำไส้อุดตันจนต้องผ่าตัดนั้นพบน้อยมาก

เมื่อเส้นเลือดที่ไตเกิดการอักเสบอาจทำให้เกิดเลือดออก (พบประมาณ 20-35% ของผู้ป่วย)

และปัสสาวะมีเม็ดเลือดแดง (ปัสสาวะเป็นเลือด) และโปรตีนในปัสสาวะ (ปัสสาวะมีโปรตีน)

ปัญหาเกี่ยวกับระบบไตมักไม่รุนแรง ในบางกรณีที่พบน้อยมาก ปัญหาทางไตอาจเกิดขึ้นเป็นเดือนหรือปี

จนนำไปสู่ภาวะไตวาย (1-5%) ซึ่งในกรณีนี้ควรปรึกษาแพทย์ผู้เชี่ยวชาญโรคไตร่วมประเมินด้วย

อาการแสดงดังกล่าวข้างต้นอาจนำมาก่อนผื่นขึ้นไม่กี่วัน อาจเกิดขึ้นทันทีหรือค่อยๆ เกิดตามมาทีหลังได้

อาการอื่นๆ เช่น ชัก เลือดออกที่สมองหรือปอด และอวัยวะบวม

เนื่องจากการอักเสบของเส้นเลือดที่บริเวณอวัยวะต่างๆ เหล่านี้ มักไม่ค่อยพบ

1.6 โรคนี้เป็นเหมือนกันในผู้ป่วยทุกคนหรือไม่?

โรคนี้มีความเหมือนกันไม่มากนักน้อยในผู้ป่วยแต่ละราย

แต่อาการแสดงออกทางผิวหนังหรืออวัยวะที่เกี่ยวข้องนั้นอาจแตกต่างกันได้มากในผู้ป่วยแต่ละราย

1.7 โรคนี้ในเด็กกับผู้ใหญ่มีความแตกต่างกันหรือไม่?

โรคนี้ในเด็กและผู้ใหญ่ไม่มีความแตกต่างกันแต่ก็ไม่ค่อยเกิดในผู้ป่วยหนุ่มสาว

